

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vonatkozó
felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — — 24 kor
Félévre — — — — 12 .
Negyedévre — — — — 6 .
Egy óra — — — — 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1909.

XXXVIII. évfolyam 181. szám.

Szerda, augusztus 11.

Külpolitika.

— augusztus 11.

Allandóan ég a tűz Belzebub könyháján. Tudvalevőleg internacionális meg-
egyezés szerint a diplomácia vitta ki
magának ezt a megtisztelő elnevezést. A
lapok külpolitikai rovatai megint nőni
kezdenek. Most a spanyol marakodik a
mórral, majd a törökök és görögök uj-
tják fel régi „barátságos” viszonyukat, leg-
ujabban meg a távol Keleten támadt
konfliktus a két sárga nemzet között.

De a sok nyári császár- és király-
találkozás sem megvetendő ám. Mostaná-
ban éppen az orosz cár járja sorra az
európai uralkodóházakat. Az ember alig
fojthat el egy kis maliciózus mosolyt,
olvasván az angol és orosz uralkodók
szívélyes találkozásait, mikor elgondolhat-
juk, hogy csak nemrég Perzsiában meg-
lehetős keményen néztek farkasszemet
egymással. Fallières találkozása Miklós
cárral a régi szövetséges viszony alapján
könnyen érthető, bár újabban a francia
töke „érthetetlen” aversióval viseltetik az
orosz kölcsönök irányában. Vilmos császár
meg talán az annexió alkalmával tanusi-
tott erélyes eljárását igyekszik enyhíteni
felséges rokona előtt.

És evvel már meg is feleltünk arra
az önként felmerülő kérdésre, hogy tulaj-
donképpen mi közünk is van nekünk
mindezekhez a dolgokhoz? Nálunk Magyar-
országon meglehetősen komikus hatást
keltettek az angol alsóházban lefolyt ten-
gerészeti vita alkalmával elhangzott aggo-
dalmas kijelentések, hogy Ausztria-Magyar-
ország négy Dreadnought hajót épített.

Pedig ez nem is oly komikus dolog,
mint azt némelyek gondolják. A mi szem-
pontunkból azért nem, mert e vízi ször-
nyeket nem amerikai milliárdosok építették

jótekonny célból. A külföld szempontjából
pedig azért nem, mert tudvalevőleg Német-
ország és a monarchia a legszorosabb
baráti és szövetségi viszonyban állanak
egymással. A német flotta pedig a leg-
erősebb konkurensa az angolnak. Ha
tehát már most a német és a megerősö-
dött osztrák-magyar flotta egyesült erővel
lépnek fel, ez bizony igen számottevő faktor
lesz akármelyik nagyhatalom előtt.

Az angol szárazföldi haderő pedig,
dacára a most behozandó állandó véd-
kötelezettségnek, még nagyon sokáig
nem fogja megállni a sarat a kontinen-
tális hatalmak évszázadok óta fejlesztett
és erősített szárazföldi hadereje előtt.
Angliának tehát, ha tengeri szupremá-
cióját meg akarja tartani, óriási mértékben
kell növelnie flottája erejét. Az itt elmon-
dottak figyelembevételével tehát teljesen
érthető az angol honatyák aggodalma.

Régi dolog, hogy Edward király a
legkitünőbb politikai ágensek egyike. Sok
évi utazgatásaival, agitációjával, látogatásai-
val sikerült neki a monarchiát és Német-
országot jóformán teljesen izolálni. Azért
nem mondjuk, hogy a hármasszövetséget,
mert Olaszország csak nemrég mutatta
meg, hogy barátsága mily labilis alapon áll.

Németország és a monarchia tehát
teljesen egymásra vannak utalva. Hogy
Vilmos császár szövetségében mindenkor
bizhatunk, azt nemrég bebizonyította az
annexió válság napjaiban. Azonban a
németek ez alkalommal elég olcsón szaba-
dultak a mulatságból. Kérdéses azonban,
hogy ha netalán valamikor nekünk kell
majd megcsörtetnünk kardunkat, hogy
ennek is lesz-e oly hatása, mint most volt
a németekének és nem-e kell majd esetleg
egy pár jó magyar fiu vérenek folynia,
hogy a nagyhatalmi prestige-en csorba ne
essék?

Mindenfelé a béke lágy vizét prédi-
kálják s a fegyverkezés és hadi készülö-
dés tüzes borát isszák. Szóval, folyton
keresnek-kavarnak valamit a diplomácia
boszorkánykonyháján. Hogy mi fog ebből
kisülni, azt az idők majd megnuttatják.
Vederemo!

F. A.

HIREK.**Tájéloztató.**

A fürdő (telefon 118. sz.) minden nap reggeli 6 órá-
tól kezdve az urak részére nyitva van; hölgyek részére
minden hétfő, szerda és pénteken déltől 2/5 óráig délután
Ugyanazon napokon este 5-től 7 óráig urak részére is
Vidéki hölgyek részére minden nap délelőtt 12 óráig. A
kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad. Zuhanyfürdő
minden nap délután.

Augusztus 15. Nagybecskereki iparosok takaré- és előleg-
szövetkezete rendkívüli közgyűlése.
Augusztus 12., 13., 14., 15. Országos vásár.
Szeptember 13. Közig. bizottság ülése.

Üres a műhely . . .

— A svédországi általános sztrájk. —

Most, hogy Svédországban az általános
sztrájk folyik, igen aktuális a francia szindikalisták-
tól eredő „gréve generale”, az általános sztrájk
kérdése s érdemes vele egy kissé foglalkozni.

Az utóbbi időben az egyes szakmák mun-
kásainak sztrájkjai a munkaadóknak mind
erősebbé váló szövetségeinek erélyes és szívós
ellenállása következtében nagyrészt egymásután
sikertelenül fejeződnek be. A sikertelenül vég-
ződő részleges sztrájkoknak az volt a következ.
ménye, hogy a szocialista munkásosztály némely
körében egy új irányzat kezdett tért foglalni: a
szindikalizmus. A szocializmusnak ez az új irányza
elveti a parlamentarizmust, amely a munkások
képviselőit kompromisszumokra kényszeríti, elveti
a részleges sztrájkokat és a szocializmusnak a
kapitalista társadalom elleni egyedüli sikeres
fegyverének az általános sztrájkot, a greve
générale-t tartja.

A „TORONTÁL” tárcája.**A rendőrfőnök tubákszelencéje.**

I.

— Lavenne! — szolt Sortines ur.
— Uram! — válaszolt Lavenne.
— Egy fontos ügyben kérttem magamhoz.
Kérem, üljön le.

De Sortines éppen délelőtti levelezését vé-
gezte be és türelmetlenül verte a padlót a sarká-
val. Aztán beporozta a kezében tartott papirlapot,
összehajtotta, lepecsételte és megcimezte. Majd
bedobta azt egy kék, fonott kosárba. Az ír-
asztalán heverő papirosokat zöld selyemtakaróval
fedte le és ismét Lavennehez fordult.

Lavenne arca egykedvű maradt.

— En a tubákszelencémet tegnapelőtt Ri-
cheliénél felejtettem — szolt de Sortines.

Lavenne meghajolt. Versaillesben a legártat-
lanabbnak látszó dolgoknak is kellemetlen követ-
kezményei voltak. Azért, midőn De Sortines a
dohányszelencéjéről beszélt, s Lavenne tudta,
hogy a bibornok ellensége az ő főnökének, egy-
szerre csupa fül lett.

— Bocsánat — szolt közbe, — de tudnom
kell, nem volt-e kevert a tubák a szelencében.

— Nem volt, — felelte Sortines, elragad-
tatva Lavenne éleselméjségétől — hanem egy
reám nézve igen fontos cédula volt elrejtve a
fenékén.

— Ah!

— Nos, — folytatta Sortines, s egyet le-
gyintett kezével — engemet ki akartak játszani.
De még nincs veszve minden. A papiros birto-
kukba jutott, de hogy a királyhoz vigyék és azt
mondják: „Mi ezt Sortines gróf urtól loptuk”,
— az oly brutális eljárás volna, amely ellenük
hangolná ő felségét. Nem; a dohányszelence, a

mely az én cédulámat tartalmazza, a Richelieu
íróasztalában fekszik. A herceg ma este nagy
ebédet ad. Egy tolvajt, Le Chat-t megfogadott,
hogy . . .

— Ismerem — vágott szavába Lavenne.

— Hogy törjön be a házába és lopja el a
dohányszelencét. Ezt úgy kell persze megsele-
kednie, hogy lármát okozzon és magára vonja a
figyelmet. Ha pedig megfogják, zsákmányát el-
veszik tőle, s Le Chat-t futni hagyják. Majd
Richelieu így fog szólni: „Hé! Mi van itt elrejtve
a De Sortines tubákszelencéjében!” A papirt fel-
olvassák és — én Istenem! . . .

De Sortines felállt s végigment a szobán.
Rettenetesen izgatott volt.

— Felfogadta Le Chat-t? — kérdezte
Lavenne.

— Igen.

— Nagyon erős jutalmat kellett neki ígérni.

— Adott. És megígérte, hogy azonnal sza-
badlábra helyezteti. Az egész dolgot meg-
magyarázta Le Chatnak, mert ha két gazember
sikert akar aratni, kell, hogy ismerjék egymás
tervét. Tudomásomra jutott az egész össze-
esküvés. Egy kémét tartok a herceg háznépe
között.

Lavenne elgondolkodott. Őszintén ragasz-
kodott urához, mert De Sortines szivtelen volt
ugyan, de nagyon eszes és acélszilárd. És két
bátor és okos embert mindig bizonyos rokonsz-
env köt össze. A mellett, üzleti dolgokban,
mindig úgy bánt Lavenne-el, mintha egyenrangú
volna vele.

— Le Chat-t elfogathatnám, — mondta
De Sortines — de ha megteszem, mást eszel-
nek ki.

— Igaza van, uram — felelte Lavenne.
Majd pillanatnyi némaság után felállt: — Ki-
vánja, hogy ezt a dolgot kezembe vegyem? —
kérdezte.

— Igen. És ha sikerül, nem kinálom önt
jutalommal, hanem személyes szívességeként fo-
gom azt kezelni.

A golkondai ékszeresek lettek volna csak
egyenértékűek Lavenne előtt e szavakkal. Mély
meghajlással távozott. Félórával később a
„Harcos lovas”-utcában találjuk őt. Girbe-gurba
síkátorok vezettek innen jobbra-balra a
Lanterne-allé-ig egyfelől s a Jouffroi-utca-
másfelől. Ő a legsötétebb síkátorba fordult
be s egy szuette vaspántos kapun kopogtatott.

Harmadik kopogására kinyílt a kapu s egy
zöld szemellenzővel ellátott férfi állt előtte.
Sokáig suttogtak együtt. A beszélgetés végén Le
Chat felkiáltott:

— Mon Dieu! Mit bánom én Richelieu
herceget! Parancsoljon és én engedelmeskedem.

— Rendben van — szolt Lavenne.

II.

Az ebédre, amelyet Richelieu adott, Páris
és vidéke összes nagynevű urai hivatalosak vol-
tak. Choiseul herceg és hercegnő, De Coigny ur,
Polastron hercegek, stb.

Az ebédülő végében egy ajtó a könyvtár-
szobába nyílt, ez volt az a hely, ahol az ál-
rablásnak kellett lejárásodnia. Richelieu a szép-
hangu De Coignyt szemelte ki a Sortines cédulá-
jának felolvasására. Az összeesküvésről a vendé-
gek nem tudtak semmit.

Éppen a desszertnél tartott a vendégsereg,
mikor a mellékszobából kiáltás, majd egy butor-
nak feldöntése hallatszott. Richelieu ragyogó
szemekkel ugrott fel helyéről.

— Mi az? — kérdezte és az ajtóhoz futott.
A vendégek követték.

Ódabent Le Chat a földön feküdt s Rast, a
bibornok hűséges szolgája, a mellén térdelt.

— Nincs semmi baj, eminenciád! — mondta.
— Az íróasztalt törte fel, de idejében rajta-
csiptem.

Ebben lép a küzdőterre proletáriátus a maga összességében a vagyonos osztály ellen. A társadalmon kívül állóknak küzdelme ez a mai társadalom ellen, amely küzdelemnek célja a mai társadalom megsemmisítése és intézményeinek rombadöntése. Az általános sztrájk alkalmával a munkásosztály meg akarja mutatni erejét a kapitalistáknak. Békés erőpróba ez, amely azonban nagy mértékben felizgatja a kedélyeket és nem egyszer véres harcokat idéz elő. Az általános sztrájk némiképpen hasonlít a nagy hadgyakorlatokhoz, a melyeknél hadtestek hadtestek ellen operálnak. A francia szindikalisták szerint a „grève générale est un symbole de la catastrophe du capitalisme et de la guerre sociale“.

A szindikalizmus az utóbbi időben rendkívül gyorsan terjedt el, követői minden országban akadnak. A svéd munkások között szintén tért foglalt a szindikalista mozgalom, amelynek hívei magukat „ungsocialister“-eknek (fiatal szocialistáknak) nevezik. Vezetőjük, Hinke Berggren, az egész országban propagálta az általános sztrájk eszméjét.

Svédországban volt már egy általános sztrájk, még pedig 1902-ben az általános választói jog érdekében. Ez a választói jog reformjáról szóló törvényjavaslat tárgyalásának megkezdése alkalmával május 15-én tört ki és — ellentétben a mostanival — nem a munkaadók ellen irányult, hanem kizárólag a kormány és a parlament ellen. Május 17-én már 120.000 munkás sztrájkolt, ami az általános sztrájk gondolatának minden várakozáson felüli sikerét jelentette a mozgalom vezetőinek nyilatkozatai szerint. Stokholmban a helyi forgalom megszűnt; a közúti közlekedés, a hírközlés, a helyhíjázás fennakadt. A hírlapok nem jelennek meg, a városok csak nagyon rosszul voltak megvilágítva, mert a gáz- és villamosművek alkalmazottai beszüntették a munkát. Upsalában a pékműhelyek, Malmöben a kávéházak és vendéglők több napon keresztül be voltak zárva. Ez óriási arányú mozgalom dacára a munkások példás rendet tanúsítottak és az egész sztrájk imponáló nyugalommal folyt le. Szemtanuk szerint az egész világ az utcán volt, anélkül, hogy egy ablaküveg is betört volna.

A mostani svédországi általános sztrájk ma még nagyobb arányú. Most a 902-iki sztrájkhoz szemben negyedmillió munkás sztrájkolt. Jelentőségében is súlyosabb, mert gazdasági harc, valószínű szociális forradalom. Sem a munkaadók, sem a munkások nem fogadják el mások békés közvetítését, még a királyt sem. Ezáltal a munkaadók is meg akarják vinni a harcot a maguk erejével, mert azt hiszik, hogy győznek

Két szolga megragadta és elvezette a tolvajt. Künn arannyal telt zacskót nyomtak a markába s kibocsátották őt a hátsó ajtón.

Ez alatt Richelieu így szól vendégeihez: — Nos, uraim, ki segít összeszedni értéktárgyaimat a szőnyegről? Ah! Mi ez? A Sortines ur tubákszelencéje, melyet a múlt nap itt felejtett. A fedele nyitva van és — ma foi! — egy kis titkos cédulácska van benne.

— Vajon melyik hölgy írta? — kérdezte a botrányra éhes Polastron hercegné.

— Lássuk! — szólta Choiseulné.

Richelieu nevetett:

— Coigny ur, — mondta — ön Sortinesnek a legjobb barátja, olvassa fel ezt nekünk. Bátran megetheti e dologban én voltam Sortin bizalmasa, s az egész ártatlan tréfa.

Coigny, aki gyűlölte Richelieut, a kezébe vette a papírlapot és azzal a célzattal közeledett vele a gyertyához, hogy elégeti, ha az terhelő dolgot tartalmaz Sortinesre nézve. De Richelieu észrevette szándékát s fenyegető mozdulatot tett kezével.

Coigny hirtelen átfutotta a cédulát s aztán így szól:

— Jobb lesz, ha nem olvasom fel.

— De igen, — felelte Richelieu — vagy magam fogom azt megtenni.

— Kérem! — szólta Coigny, meghajolt és olvasni kezdett:

„Sikerült felfedeznem, uram, miért tagadta meg a tegnapi audienciát Richelieu herceg öntől, mikor személyesen ment el tubákszelencéjéért. Nem érezte magát rosszul, mint a hogy kiüzente, de jobb arcán az emáile megpattant s szemétől fülig csunya repedést mutatott. Ezt javította ő hercegsége éppen, a mikor ön kereste. Ezért nem fogadhatta. Tisztelettel: Lavenne.“

H. de Vere Staepoole.

s akkor beláthatatlan időkre letörök a proletáriátust.

Hogy milyen lesz a harc eredménye, azt ma még nem lehet megmondani. Az egész világ munkaadói és proletáriái lázas érdeklődéssel kísérik a harc menetét és még lázasabb érdeklődéssel várják az eredményét, mert ennek az egész világra kiterjedő s mindkét félre egyformán súlyos hatása lesz.

— **Kinevezés.** A m. kir. vallás- és közoktatási miniszter Szepsey István okl. tanítót a hertelendyfalvi áll. elemi iskolához rendes tanítónak, Kovarcz Olga okl. tanítónőt pedig a magyar-szentmihályi áll. elemi iskolához rendes tanítónővé kinevezte.

— **A kataszteri felülvizsgáló-bizottság.** A kataszteri kiigazítása alkalmából országsszerte folyik a felülvizsgálat. Nagybecskerekre holnap érkezik meg a felülvizsgáló-bizottság, hogy működését itt megkezdje, mely előreláthatólag huzamosabb ideig fog tartani.

— **A vármegyei közkönyvtár és muzeum.** A vármegyei közkönyvtárra és muzeummá átalakítandó Munkács épület belső kitakarítási munkáit már befejezték, úgy, hogy most az egész épület belseje üres. A további munkálatok egy kevés ideig szünetelnek, amíg a muzeumok és könyvtárak országos felügyelősége a végleges építési terveket jóvá nem hagyja, amikor egyidejűleg az állam 70 ezer korona hozzájárulást ad majd a muzeum építéséhez. A kultúregyesület, amely eddig is már számos tárgyat gyűjtött össze a muzeum számára, ez idő alatt is serényen folytatja a gyűjtést s részben a könyvtárt szaporítja, részben pedig muzeumi tárgyakat kutat föl és szerez meg a muzeumnak. Így újabb Szenthubert és Seultour községekből szerzett számos tárgyat a francia telepítés idejéből, a melyek ipartörténeti és etnografiai szempontból igen érdekesek és tanulságosak. A két községből 54 tárgyat gyűjtött össze a kultúregyesület és pedig régi háziesszközöket, butorokat, tányérokat, írástokat, okmányokat, órákat stb., a melyek figyelemreméltó kultúrtörténeti adatokul szolgálnak. A tárgyak már mind megérkeztek s ideiglenesen a vármegyházán helyezik el megőrzésre.

— **Athelyezés.** A m. kir. vallás- és közoktatási miniszter Pappné Thury Ilona magyar-szentmihályi áll. elemi iskolai tanítónőt a vésztői áll. elemi iskolához áthelyezte.

— **Torontáliai a szegedi katolikus nagygyűlésen.** Lapunk tegnapi számában megírtuk, hogy a középtorontáli espereskerület papsága tegnap délelőtt az itteni római kath. plébánián értekezletet tartott, amelyen a Szegeden megtartandó kath. nagygyűlésen való részvétel módzatait állapították meg.

Az értekezleten elhatározták, hogy a nagybecskerek—zombolyai keskenyvágyúny vonat menti községekből a hívek a községi plébánosok vezetésével vasárnap, vagyis 29-én a délelőtti vonattal indulnak Nagybecskerekre Szegedre, míg a nagybecskereki hívek ugyanaznap három csoportban, a reggel 6 órakor, a délelőtt fél 10 órakor és a délután 1 órakor induló motóros vonattal mennek Szegedre, úgy, hogy még valamennyien részt fognak vehetni a 29-én este 7 órakor tartandó nagy oltári szentségi körmenetben, mely az ünnepek egyik fénypontja lesz. A nagybecskerek—szegedi vasutovonal mentén fekvő községek hívei szintén 29-én mennek a nagygyűlésre direkt a vasuti állomásaikról. A nagygyűlésen résztvenni szándékozók tájékoztatására közöljük, hogy a máv. igazgatósága a nagygyűlésre utazóknak az összes vonalakon 33% menetdíjkezdvezményt biztosít s akik ezen kedvezményben részesülni akarnak, kötelesek a nagygyűlésre szóló belépti jegyüket a vasuti pénztárnál felmutatni. Az üllőhelyekre jogosító jegyek ára 5 korona, az állóhelyekre szólóké pedig 1 korona. A vasuti kedvezményben részesülők kötelesek fejéknél 20 fillért fizetni a máv. nyugdíjintézetének alapjára. Ezen 5 korona 20 fillér, illetve 1 kor. 20 fillér beiktatása ellenében a budapesti központi szervező-bizottság névre szóló jegyeket küld, amelynek ellenében, illetve felmutatására a vasuti pénztárnál szintén kiadják a kedvezményes vasuti jegyeket. Akik Nagybecskerekre a nagygyűlésen részt venni óhajtanak, jegyek irányában forduljanak a plébánia hivatalhoz, vagy a róm. kath. templom sekrestyéjébe. A jegyek ára előre fizetendő. Akik Szegeden szállásra reflektálnak, azt a plébánia hivatal útján szintén kieszaközölhetik. Vendégfogadókban és szállodákban napi 3—8 korona, internátusokban napi 1 korona 20 fillér fizetendő szállásért. A nagybecskereki róm. kath. hitközség a napokban gyűlést fog tartani,

amelyen a helyi szervező-bizottság Magyar Pál pápai kamarás és dr. Annau Ernő előterjesztésére szintén foglalkozni fog a nagygyűlésen való részvétel egyes módozataival.

— **Esküvő.** Tolveth Frigyes helybeli nagykereskedő, fiatalágunk egyik közkedvelt tagja ma délelőtt tartotta meg esküvőjét Verseczen Grünzweig Mariska urhölgygyel, Grünzweig János tekintélyes verseczi polgár bájos és szeretetreméltó leányával. A fiatal házasság a lakodalom után még a mai nap folyamán Nagybecskerekre érkeztek.

— **Troubadurok a hivatalos lapban.** Hiába mosolyog az olvasó. Ez nem tréfa, hanem egész komoly hivatalos dolog és nagyon téved, aki azt hiszi, hogy a troubadurok a középkorral együtt hivatalosan kimultak. Szó sincs róla, a derék troubadurok még ma is élnek s aki kíváncsi rájuk, annak nem is kell messze menni, hogy megtalálja őket. Nem is kell szelkakasos tornyos várakat kutatni vagy talán várromok rejtelmes oduiban keresgélni őket. Gyorsvonaton, első osztályon, kényelmesen odaroboghat hozzájuk s villamvilágítású aszfaltos városban megtalálhatja őket, az edesszavu troubadurokat. Lehet, hogy talán az utolsó troubadurok ők, de megvannak, élnek, sőt valószínűleg virulnak is, mert még alapszabályaik is vannak. Ez lerontja ugyan némiképp a poézist, de hát hiába, ma már a troubadursághoz alapszabály, esetleg ipar-engedély kell, illetőségi, erkölcsi és oltási bizonyítvánnyal. Ezek a modern troubadurok pedig itt élnek tőlünk nem messze: Zomborban. És nem is lehetnek olyan kevesen, mert szövetségbe élnek és így alapszabályaik is vannak. Az sem lehetetlen, hogy szervezett troubadurok, akik ha megharagszanak, esetleg kimondják az általános sztrájkot. Szóval komoly dolog ez. Annýra komoly, hogy a zombori troubadurok benne vannak a hivatalos lapban is. A hivatalos „Budapesti Közlöny“ tegnapi száma tesz erről tanúságot, a melyben a következő írás szól róluk:

„A zombori troubadurok alapszabályait a m. kir. belügyminiszter az 1909. évi 96 842. szám alatt láttaamozta.“

Ime tehát a modern troubadurok láttaamozva vannak s most már akadálytalanul járhatnak egyik várból a másikba, lágyan zengve a várkisasszony búbajos mosolyát, cseresznyepiros ajkát, lángtüzű szeméit, vagy a várurak dicső tetteit. S ha gyalog a vándorutat megúnják, mehetnek vasuton, automobilon, esetleg repülőgépen. Elvégre láttaamozva vannak.

— **Tűzek a vármegyében.** Bótos községében a napokban Vaszity Zsiva ottani földműves kis fia gyufával játszadozott s vigyázatlanságból felgyújtotta az udvarban levő csúrt, mely néhány perc alatt teljesen leégett. A tűz a szomszédságba is áttért, ahol Prodanov Zsiva udvarán egy kazal takarmányát hamvasztotta el. Az elégett takarmány, valamint a csür nem volt biztosítva. — Úgyancsak néhány nappal ezelőtt Nagytorákon is fordult elő tüzeset Wattay-Pelbárt Miklós birtokán, ahol mintegy 200 kereszt takarmány gyuladt ki és égett el. A kár itt biztosítás útján megtérül. A tűz keletkezésének okát itt nem lehetett pontosan megállapítani.

— **Információ.** — Főnök: De hiszen ez a levél azt mondja, hogy ön alantas gondolkodású, veszekedő, izákos, gonosz ember... Hát ilyen ajánló levelet hoz?

Allástkereső: Jaj! bocsánat, ugy látszik eltévesztettem a dolgot és azt a levelet adtam oda Nagyságodnak, amit az anyósom írt a feleségemnek...

— **Eleven fákllya.** Borzalmas szerencsétlenség történt tegnapelőtt a krassómegyei Resicza községben. Löffler Márton 36 éves gyári munkás a forró folyadékkal tele kátránytartály mellett dolgozott. A tartály véletlenségből felborult és a szerencsétlen embert teljesen leöntötte. A forró folyadéktól tüzet fogtak a ruhái és néhány pillanat alatt mint egy eleven fákllya szaladt ide-oda a vergődő ember. Súlyos sérüléseivel be-szállították a temesvári kórházba s most ott ápolják.

Érdekes bírósági ítélet. 21.600 korona kártérítést fizetett nemrég egy építőmester Nancyban a legfelsőbb bíróság döntése szerint, mert egy általa épített épületben utólag, a házigomba fellépése folytán, jelentékeny javítási munkálatok váltak szükségessé. Az ítélet az építőmestert az általa beépített fák rejtett hibáiért felelősnek találta. Ez az ítélet érdemes arra, hogy leszögezzük, mert könnyen megeshet, hogy a hazai bíróságok is hasonló állásponton helyezkednek. Tudományosan megállapították már, hogy látszólag egészséges fák a házigomba csiráit az erdőből magukkal hozzák. Ha ily faanyagot oly körülmények mellett, melyek a csirák továbbfejlődését lehetővé teszik — és az ily feltételek minden új épületnél megvannak — beépítünk,

ugy az egyszerű óvintézkedések figyelmen kívül hagyását csakhamar a fák pusztulása és a drága javítása követi. Ezen eshetőséget teljesen elkerüljük, ha az összes beépítendő fákat, de minden esetre a vánkospákat és a padozat alsó részét impregnáljuk. Ezek óta rendkívül hathatós szernek bizonyult a „Mikrosol”, mely az elismert kitűnő hatás mellett, még azon jó tulajdonsággal is bír, hogy teljesen szagtalan és igen olcsó. Így a költségek oly elenyészők, hogy senki ugy a saját, mint az építető érdekében el ne mulassza minden új építkezésnél a Mikrosol alkalmazását. Nedves falak szárazzá tételére, ugy mint a falon képződő nyálka és penészgomba kipusztítására a Mikrosol kitűnő. A Mikrosol az ismert Putz Ede és társa budapesti cég gyártmánya, mely cégnek erre vonatkozó hirdetőmánya lapunk mai számában is olvasható.

728-1.1

TÁVIRATOK

Az ischli udvarból.

Budapest, aug. 11. (A „Torontál” ered. távirata.) Ischli jelentések szerint udvari és politikai körökben élénk örömet kelt a királynak kiváló egészségi állapota, amely egyedül ischli tartózkodása alatt állott egészen helyre. A király ugyanis, mikor Ischlebe ment, nem volt teljesen egészséges és bizonyos aggodalommal volt eltelve az udvar a király egészségi állapota miatt. Az uralkodó azonban most olyan friss, hogy a legutóbbi kedvezőtlen időben is rendszeren sétált minden nap.

A mezőkövesdi választás.

Budapest, aug. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Mezőkövesdről jelentik, a megüresedett mezőkövesdi kerületben tegnap volt a választás, mely alkalommal egyhangulag Fekete László ügyvédet választották meg függetlenségi programmal.

A horvát helyzet.

Budapest, aug. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Zágrábi jelentések szerint a horvát-serb koalíció vezetői állandóan tanácskoznak a békés megegyezés dolgában. A koalíció most egyelőre csak Rauch távozását kívánja s azt híreszteli, hogy ezirányú akciójának meg is lesz a sikere s a magyar kormány hajlandó Raucht elejteni. Ezt a híresztelést azonban ma megcáfolják s a cáfolat szerint szó sincs Rauch Pál báró lemondásáról.

Az osztrák válság.

Budapest, aug. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Lembergől, a lengyel klub elnökségéhez közelálló körökből az osztrák válságra vonatkozólag a következőket jelentik: Közvetlenül a Reichsrath ülészakánának berekesztése után közhírré tétetett, hogy a jövőért aggódó pártvezetők augusztus hó közepén konferenciára gyűlnek össze, hogy a nyári tárgyalásokat ismét folytassák, s hogy a parlament újbóli megnyitására vonatkozó akciót életbe léptessék. A bécsi „Neue Freie Presse”-nek megbízható lengyel forrásból eredő értesülése szerint a konferenciát augusztus 18-ika táján fogják megtartani, egyszerűsind rámutat arra, hogy az obstrukciós pártok a Reichsrath üléseinek berekesztésekor csak a nyári teendőket tekintették befejezetteknek, ellenben semmiféle kötelező határozatot nem hoztak az ősszel folytatandó taktikát illetőleg s ez kilátást nyújt új tárgyalások kezdésére. Az a sokféleképpen híresztelt vélemény, hogy a Laibachban lefolyt sloven gyűlés a munkára hajlandó pártoknál nyugtalanságot idézett elő s felriasztotta ezeket a nyári pihenőből, — nem felel meg a valóságnak, mert dr. Sustersic képviselőt már régen értesítették a pártvezetők konferenciájának egybehívásáról.

Az angol király Marienbadban.

Budapest, aug. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Londonból jelentik 9-iki kelettel: Az angol királyi pár Viktória hercegnővel a „Viktória and Albert” yachton Cowesből Portsmouthba utazott, onnan pedig Londonba mennek. Egy má-

sik sürgöny szerint tegnap a Buckingham palotában miniszteri tanácskozás volt, a mely után Edward király Doverbe utazott, ahonnan Veissingenen át Marienbadba indult, ahová ma este 6 órakor érkezik meg. Edward király tegnap kijelentette, hogy a doncatse-i löversenyekre haza fog térni Angliába.

A német kancellár Rómában.

Budapest, aug. 11. (A „Torontál” eredeti távirata) Bécsi jelentések szerint Bethmann-Hollweg, az új német kancellár csak október hó vége felé fog Rómába utazni. A kancellárt ugy a Quirinalban, mint a Vatikánban fogadni fogják. A kancellár a Palazzo Bonaparte-ból a római kuriánál levő porosz követtség diszkocsiján fog a pápához és Merry del Val bibornokhoz menni.

A svédországi általános sztrájk.

Budapest, aug. 11. (A „Torontál” eredeti táv.) A svédországi sztrájkról egy mai stockholmi távirat a következőket jelenti:

Élelmiszerek dolgában, tej és puha kenyér kivételével, nincsen hiány Stockholmban. A puha kenyér teljesen elfogyott. Tej csupán a kisgyermek, kórházak és menedékházak számára van. Ezek számára mintegy 55, Lindquist sztrájkvezető aláírásával ellátott szabadjegyes kocsi viszi a tejet. Friss hus még van vagy három napig, de roppant drága. Az összes többi élelmiszerek is megdrágultak. A szesz italok eltiltása révén csütörtökön egész Svédországban egyetlen rendezvény vagy baleset sem történt. Az odali szervezett kisbirtokosok értesítették a központi sztrájkbizottságot, hogy ha a szervezett munkásság élelmiszerkészlete elfogy, ők terméskészletüket a munkásfogyasztásiszövetkezeteknek átadják. A város tisztá, csöndes. Automobil kürtje vagy villamos csöngetése nem hallatszik. A szigettengerrel való hajóközlekedés teljesen megszűnt. Az iparművészeti kiállítás területe kihalt. Tömérdek üzlet, az összes szeszkimérések, sok vendéglő zárva van. Temetéseknél a gyászkozsit a család egyetlen kocsiiban követheti. A kocsi láthatóan hordja cilindere mellett a szabadjegyet. A népkönyvtárak helyiségeiben, a város különböző részeiben naponta négy tudományos előadást tartanak. Az állandó tudóvészellenes kiállítás helyiségében a mnkások számára minden órában új előadás van. A Socialdemokraten című lap fölhívja a munkásságot, hogy most látogassa a muzeumokat és gyűjteményeket, A legutóbbi számában már a Nemzeti Muzeum szobrászati osztályát is ismerteti.

A krétai kérdés.

Budapest, aug. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Konstantinápolyból táviratozzák: A Krétát védő hatalmak képviselői, Oroszországot kivéve, tegnapelőtt délután feltűnően hosszú ideig tartó tanácskozást folytattak a nagyvezérrel. Beavatott forrásból vett hír szerint valamennyi nagykövet mérsékletet ajánlott Törökországnak, hangsúlyozva a további barátságos jó viszony ápolását, egyszersmind azonban a hatalmaknak azt a határozott kívánságát is, hogy a béke ne zavartassék meg. Más kijelentés nem történt. Az a hír, mintha a hatalmak felhívták volna Törökországot, hogy vonja vissza legutóbbi fenyegető jegyzékét, nem felel meg a valóságnak. Az intervenció következtében Görögország valószínűleg csak ma vagy holnap válaszol a porta jegyzékére. A háború lehetőségét egyelőre sikerült kikerülni.

Egy atheni távirat arról számol be, hogy Görögország állítólag már elküldötte válaszjegyzékét, amely nagyon barátságos hangon van megírva.

Budapest, aug. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Konstantinápolyi jelentések szerint Görögország válasza, amely már megérkezett a portához, semmit sem javít a helyzetben s Konstantinápolyban

már semmit sem biznak a békében. Hír szerint Törökország még e héten ultimátumot fog küldeni Görögországnak. Ugyane jelentés szerint Törökország változatlanul folytatja hadikészülődéseit.

A spanyol-marokkói harc

Budapest, aug. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Madridból sürgönyzik, a kabilok és a spanyolok között tegnapelőtt ismét véres harc volt, amelyben mindkét fél meglehetősen veszteséget szenvedett, végül azonban a spanyolok visszaverték a kabilokat.

Kétszeres rablógyilkosság egy bankban.

Budapest, aug. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Fiuméből sürgönyzik, ott ma délelőtt párját ritkító vakmerő rablóátadás történt a fumei Népbankban. Két ember a bank előszobájában, ahol akkor nem volt senki, megtámadta Grenesics György bankszolgát, ki nagyobb összeget vitt el a bankból. A rablók hirtelen rátámadtak, száját betömtek s a szerencsétlen embert leszúrták, majd megragadták a pénzesztáskáját s abból 4000 koronát kivettek. A zajra figyelmessé lett Milosevics bankigazgató s az előszobába ment, de abban a percben az egyik rabló revolverrel rálőtt, ugy hogy a bankigazgató azonnal meghalt. A rablók ezután elmenekültek, de a bank többi alkalmazottainak a hívására a rendőrség üzőbe vette őket. A rendőröknek nagy hajsza után az egyik rablót sikerült elfogni, a másik azonban elmenekült. Az elfogott rabló orosz ember, de bővebbet még nem tudnak róla.

Az oroszországi kolera.

Budapest, aug. 11. (A „Torontál” eredeti táv.) Szentpétervári jelentések szerint tegnap ismét 29 kolera megbetegedés történt, 14 ember pedig meghalt. Az összes betegek száma 427.

Határidő-üzlet.

Budapest, aug. 11. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték: Buza (októberre) . . . . . 27.18 — — Buza (áprilisra) . . . . . 27.58 — — Rozs (októberre) . . . . . 19.76 — — Zab (októberre) . . . . . 14.98 — — Tengeri (augusztusra) . . . . . 15.10 — — Tengeri (uj, májusra) . . . . . 13.90 — —

A készáru jegyzése a tőzsdén.

Buza	kilós	ára 100 kg.	kilós	ára 100 kg.
Tiszaviléki	75	—	79	28.30—28.85
„	76	—	80	28.35—28.75
„	77	28.05—28.45	81	—
„	78	28.15—29.55	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	28.—28.30
„	76	—	80	28.20—28.80
„	77	27.80—28.20	81	—
„	78	28.—28.30	82	—
Pestvidéki	75	—	79	28.20—28.80
„	76	—	80	28.30—28.80
„	77	27.90—28.20	81	—
„	78	28.05—28.40	82	—
Bánsági	75	—	79	28.25—28.60
„	76	—	80	28.45—28.95
„	77	27.80—28.30	81	—
„	78	28.10—28.45	82	—
Bácskai	75	—	79	28.25—28.70
„	76	2.75—27.85	70	28.45—29.—
„	77	27.90—28.40	81	—
„	78	28.10—28.40	82	—
Rozs I. red. új	—	—	—	19.30—19.45
„ középminőségű új	—	—	—	19.10—19.35

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

ÜZLETÁTADÁS.

Röfos-, rövidáru,
üzletüzletem
férjhez menés vé-
gett azonnal átadó.

Cím: Özv. KLEIN FÜLÖPNÉ,
TORONTÁLTORDA.

728-1.1

983/1909. sz.

Hirdetmény.

Orlovát község tulajdonát képező, Csenta község közelében levő, mintegy 30 hold I. minőségű szántóföld és pedig 460 hold buzavetés alá, a többi kukoricavetés alá egy évre árverés útján bérbe fog adni.

Az árverés folyó évi **augusztus 23-án d. e. 9 órakor** a helyszínén veszi kezdetét és folytatva lesz, míg befejezést nem nyer. Az árverés 2 holdas parcellákban fog megtartatni.

A buzavetés alá eső föld azonnal fizetésre, a kukorica, illetve tavaszi vetés alá eső föld vevője holdanként 40 koronát köteles azonnal, a többletet pedig 1910. évi március hó 1-én Orlovát község pénztárába befizetni.

A többi feltételek bármikor Orlovát község alólírott irodájában megtudhatók.

Orlovát, 1909. évi augusztus 7.

Popovics, jegyző.

21573/1909. sz.

Pályázati hirdetmény.

A megüresedett beresztőci gyógyszer-tár személyes üzleti jogra ezennel pályázatot hirdetek s felkérem ennél fogva mindazon okleveles gyógyszerészeket, akik ezen jogot elnyerni óhajtják, hogy képesítésüket igazoló teljes okmányaikkal, valamint a gyógyszertár készletének és felszerelésének a becsáron való átvételre vonatkozó határozott nyilatkozattal felszerelt kérvényeiket folyó évi **szeptember 10-ig** bezárólag hozzám nyújtsák be.

Nagybecskerek, 1909. évi augusztus 7.

Az alispán helyett:

Vinczehidy, főjegyző.

Pályázati hirdetmény.

A nagyszentmiklósi m. kir. földmives iskola „Kristóf-tanintézet” igazgatósága az iskolánál megüresedett **élelmezési vállalatra** pályázatot hirdet.

Felhívtnak a pályázni szándékozók, hogy zárt ajánlataikat az élelmezési díj nagyságának határozott megjelölésével folyó évi **szeptember 15-ig** az iskola igazgatóságánál akár személyesen, akár írásban nyújtsák be.

Az élelmezési feltételek az iskola igazgatóságánál bármikor megtekinthetők.

Megjegyeztetik, hogy a pályázatok elbírálásánál, illetve oda ítélesénél több mellékkörülmény is figyelembe fog vétetni.

Nagyszentmiklós, 1909. évi aug. 8.

723-3.3

M. kir. földmives iskola „Kristóf-tanintézet” igazgatósága.

542/1909. sz.

Antalfalvai járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

A lajosfalvai községi **orvosi állásra** ezennel pályázatot nyitok.

Az orvosi állás javadalmazása: A m. kir. belügyi tárca terhére 1600 kor. Lajosfalva község részéről készpénz 800 korona, szabad lakás. Látogatási díj nappal 1 kor., éjjel 2 kor. A rendelő helyiségben nappal 40 fill., éjjel 80 fill.

Hullakémlési és husvizsgálati díjak szabályrendelet szerint, utóbbi csakis az iparszerűleg foglalkozókra vonatkozik. Kény-szervágások díjmentesek.

Jelen állással a vasúti orvosi állás is kapcsolatos szokott lenni.

Felhívom pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket folyó évi **szeptember 6-ig** nyújtsák be hivatalomhoz, mert a később érkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

Antalfalva, 1909. évi augusztus hó 6.

727-3.2

Keresztes, tb. főszolgabíró.

736-2.1

5051/1909. sz. A nagybecskereki járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

Elhalálozás folytán megüresedett nagytoráki **körorvosi állásra** pályázatot hirdetek.

A körorvos-javadalmazása: Évi fizetés 1800 kor., látogatási díj nappal 1 korona, éjjel 2 korona; halottkémlés és husszemle díjak és a törvényben megállapított fuvardíjak.

A körhöz tartozik Kis- és Nagytorák község.

Felkérem pályázni óhajtókat, hogy kérvényüket hozzám folyó évi **szeptember 10-ig** nyújtsák be.

Nagybecskerek, 1909. évi augusztus 4.

Lowieser Imre, főszolgabíró.

423/1909. sz.

Torontálsziget község előljáróságától.

Árverési hirdetmény.

Torontálsziget község előljárói részéről közhírré tétetik, hogy a község tulajdonát képező

temesi révvámjog

folyó évi **augusztus 16-án d. u. 3 órakor** tartandó nyilvános árverésen 800 korona kikiáltási ár mellett a legtöbbet ígérőnek 6 (hat) évre bérbe fog adni.

A részletes feltételek a jegyzői irodában betekintheők.

Torontálszigeten, 1909. évi aug. 9.

734-1.1

Az előljáróság.

727. Bvk. szám 1909.

735-1.1

Árverési hirdetmény.

A nagybecskereki kir. járásbírósa 1909. évi Sp. III. 733/5. és 738/5. számú végzésével megkeresett nagybecskereki kir. járásbírósa 1909. évi V. 868. és 869. sz. végzése folytán Pollinger János és T.-sa javára 1120 kor. tőkekövetelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán 1909. évi július hó 12-ik napján lefoglalt és 1652 koronára becsült ingóságokra a nagybecskereki kir. járásbírósa 1909. évi V. 868/4. sz. alatt kelt végzésével az árverés elrendeltetvén, annak Ittvarnokon alperes lakásán (136. hrsz. a.) leendő megtartására határidőül 1909. évi **aug. 26-ik napjának d. e. 11 órája** kitűzetik.

Az árverés alá kerülő ingóságok megjelölése: buza.

Nagybecskerek, 1909. évi augusztus 6.

Schmelz, kir. bír. végrehajtó.

1212/1909. sz.

Sárafalva község előljáróságától.

Hirdetmény.

Alólírott községi előljáróság ezennel közhírré teszi, hogy Sárafalva község tulajdonát képező 2 drb

tenyésztésre alkalmas csődör

folyó évi **augusztus 14-én d. e. 9 órakor** a község tanácstermében nyilvános árverésen készpénzfizetés mellett el fog adni.

Sárafalva, 1909. évi augusztus 7.

731-2.1

Községi előljáróság.

2583/1909. sz.

Dolova község előljáróságától.

Árverési hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy Dolova község

vadászati joga

1910. évi január hó 1-től kezdve 6 (hat) évre nyilvános árverés útján haszonbérbe fog adni.

Az árverés 1909. évi **augusztus 25-én d. u. 3 órakor** fog megtartatni a községi bírő irodájában.

Közelebbi feltételek a községi jegyzőnél megtudhatók.

Dolova, 1909. évi augusztus hó 8.

729-2.2

Községi előljáróság.

1155/1909. sz.

737-3.1

Arlejtési hirdetmény.

Magyarpadé község előljárósága

állami iskolaépítkezési munkálatainak

biztosítására a község házában folyó évi **augusztus 19-én d. u. 3 órakor** arlejtést tart.

Előirányzott összeg 10600 kor., melynek 10%-a bántpénz fejében lefizetendő, illetve az irásbeli ajánlatához csatolandó.

Feltételek, költségvetés terv a községi jegyzői irodában megtekinthetők.

Magyarpadé, 1909. évi augusztus 10.

Községi előljáróság.

728-10.1

HÁZELADÁS.

Deák Ferenc-u. 7. sz. a. levő házamat előnyös fizetési feltételek mellett eladom. A ház áll 8 szobából, kényelmes mellékhelyiségekkel, villanyvilágítással s nagyon szépen parkirozott udvarral.

SOLYMOSINÉ BRAJNER MÁRIA.**BOR**

literje 26 krajcár.

dr. Brájner Lajos szőlőjéből.

Kapható: Zápolya-utca I. sz. (a házmesternél).

ELADÓ.

Tükrös előszobafal, kis koci (ponny vagy kecskefogatnak), cseppkő és mindenféle régi butorok eladó **Deák Ferenc-u. 7. sz. a.**

505-x.29